

1-25



6 1148 Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok

==== reklamációk és ====

előfizetési pénzek küldendők

==== Maros-Vásárhely. ====

Szentgyörgy-utca 9. szám.

==== ev. ref. lelkészi lakás. ====

1-25

# VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ  
TÓTHFALUSI JÓZSEF,  
ev. ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:  
PAÁL GUSZTÁV,  
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület  
„Egyházi Értekezlete“

Megjelenik:

minden vasárnap egy íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.  
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

## Megbizás.

81 -- 1905. t. sz.

### Nagytiszteletű Tóthfalusi József ev. ref. lelkész urnak

a „Vasárnap“ felelős szerkesztőjének

Maros-Vásárhelyt.

Egyházkerületi Egyházi Értekezletünk f. évi október hóban tartott közgyűlése egyhangu határozatával Nagytiszteletedet választotta meg lapjának, a „Vasárnap“-nak, felelős szerkesztőjéül az 1906. év január 1 től kezdve. Nemes, szép, de egyszersmind nagy felelősséggel, sok fáradsággal és új gonddal járó munkája kezdetén nem mulaszthatjuk el, hogy örömmel és szeretettel ne üdvözljük Értekezletünk választmánya nevében. Hisszük és megvagyunk győződve, hogy az ügy igaz szeretete lelkesítette a szerkesztői állás elfogadására, hisszük és megvagyunk győződve, hogy tudatában van feladatának és hogy teljesen érzi a felelősséget, a melyet magára vállalt a szerkesztői állás elfoglalásával. De ismerve nemes buzgalmát megvagyunk győződve másfelől arról is, hogy feladatának minden tekintetben meg fog felelni és vezetése mellett Értekezletünk féltett kincse, a „Vasárnap“, lankadatlanul fogja munkálni azt a célt, a melynek munkálatára életre hivatott és nagy áldozatok árán is mindezt fentartatott. Ez a cél pedig kezdettől fogva nem volt más, mint az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató heti

olvasmánya. a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének, megismertesse teendőivel, a miket végeznie kell, hogy hazája és egyháza hű fiául tekintessék.

Ezt a célt munkálta lapunk, a „Vasárnap“ öt éven keresztül, küzdve sok nehézséggel, sok akadálylyal. Ez akadályok pedig a közönyösség, a hidegség, a részvétlenség voltak jó részben; azonban hála az isteni Gondviselésnek és hála a lap lelkes buzgó szerkesztőinek és munkatársainak s annak a lelkes kis tábornak, a mely csüggedést nem ismerve szolgálta lapunk ügyét, a „Vasárnap“ megélt és most új reményekkel indul utjának Nagytiszteleted szerkesztése mellett.

Vajha sikerülne megtalálni a „Vasárnap“-nak Nagytiszteleted vezetése, szerkesztése alatt az utat a közönség szívéhez, vajha találna kellő pártfogásra, támogatásra, vajha hívek és lelkipásztorok, jó barátjukat, hű segítségüket találnák meg benne, vajha lenne siker és áldás működésén és ez láttatnák meg anyaszentegyházunkon, szeretett édes magyar hazánkon.

Erőt, kitartást kívánva Nagytiszteletednek nemes munkája kezdetén, ismételten is meleg szeretettel üdvözljük!

Az erdélyi református egyházkerület Egyházi Értekezlete igazgató választmánya nevében.

Kolozsvárt, 1905. decz. 31.

Tárkányi György,  
értek. egyh. titkár,

Nagy Károly,  
ért. egyh. alelnök.

cél.

## Ujévkor.

Oda van újra egy év. Az ó-év ajtaja bezáródott és ezzel örömnünknek, bánatunknak; reményeinknek, csalódásainknak letűnt világa az idő végtelen tengerébe merült. És mielőtt még eszmélhetnénk, mielőtt egy szempillantásra megállhatnánk, tárva látjuk magunk előtt az új év csarnokát. Átlépjük titokteljes küszöbét, folytatjuk vándorutunkat tovább, tovább. Kisérőink ezen az úton szeretteinknek, hű barátainknak jó kívánságai; utunk célja pedig a boldogság keresése! . . .

Könnyű jót kívánni, nehéz azt megtalálni! . . . A boldogságot szomjuhozza lelkünk, érte epekedik szívünk.

Mi a boldogság? Hol találjuk meg? Ez a kérdés éltünk hosszú vagy rövid fonálának orsója; ez életünk kezdete, folyása és vége.

Hozsánna, az Ur nevében, mindazoknak, kik igaz szívvel keresik a boldogság forrását, kik velünk együtt munkálják az Urnak szőlőjét. De üdv azoknak is, kik letérve az igazság útjáról, közönnyel szívükben, vaksággal lelkükben, a bűnnek széles útján haladnak. Oh! bárcsak megfogyna számuk ez új évben, bárcsak sokan lennének, kik így imádkozunk: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved. Jöjjön el a te országod: legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt e földön is.“ . . .

Igen! „És jöjjön el a te országod!“ — Istennek országa, akaratának teljesevé, ez a boldogság. Istennek országa pedig nem a testnek bálvány, evés és ivás, hanem igazságosság, békesség, hit és idvezülés az Ur Jézus Krisztus által.

Boldogság a szeretetben való növekedés; boldogság Isten országának építése bennünk és másokban; boldogság az árváknak, elhagyottaknak, sirókés szenvedőknek istápolása, vigasztalása; boldogság szívünknek békessége; boldogság gonosz vágyainknak leküzdése; az ördögnek legyőzése!

Kérdezed hol látik a boldogság? Szivedben, munkakörödben; házádban és otthonodban; barátaid körében; hazádban!

*Szivedben* gyökerezik, virul és illatozik boldogságnak gyönyörű virága, de szivedben tenyészik boldogtalanságnak, bűnödnek gyoma is. Szived a végzeted, a sorsod. Legyen helyt a szived és helyt lesz a boldogságod!

Zárd el szivedet a gonosz és bűnös gondolatok előtt; zárd el vétkes vágyakozások előtt, melyek szüntelenül ide s tova üznek; zárd el a nagyravágyás, irigység és kapzsiság előtt, hogy békében élhess. De tartsd tárva-nyitva az Isten és felebarátaid iránti szeretet előtt: nyitva a Szent Lélek által való békesség és idvezülés előtt. Hadd lakózzék szivedben az Isten,

hogyan óvjon, intsen és oktasson; buzdítson, vigasztaljon és boldogítson? . . .

„A gonosznak szívében nem honol a béke“ mondja az Ur. És ez szent igaz.

*Munkakörödben!* A kietlen pusztaság mindig elszomorítja az embert. A legborzasztóbb kietlenség azonban a tartalom és cél, munka és hivatás nélkül való élet. Kötelességeinknek hű teljesítéséből fakad boldogságunk forrása. A becsületesen elvégzett munka tudata, — akár a műhelyben, akár az íróasztal mellett, akár a barázdában dolgozunk, — ébreszti szívünkben azt a felemelő érzést, melynek neve boldogság.

A hol az unalom ásit, a közöny ölbe rakott kézzel ül; a hol a kényelemszeretet puha párnákon heverész, az élvágy rakott asztalhoz ül; a hol a ridegség zárt ajtó mögött fagyoskodik, a kapzsiság erszényeit tömi: ott lehet jólét, fölösleg és vagyon, de boldogságot ott ne keressünk. A boldogság élet, fáradozás, nélkülözés, szeretet és adakozás. Örömmel kell hivatásunknak eleget tenni, jó kedvvel a köznek érdekében fáradozni. Milyen visszataszító az olyan ember, ki mindig csak önmagára gondol, ki saját magán kívül senkit sem ismer, sem Istent, sem embert!

Csak egyszer adj a szegénynek egy falat kenyeret igaz jó szívvel; csak egyszer segítsd ki felebarátodat a bajból önzetlenül; csak egyszer áldozd fölöslegedből egy fillért egyháznak és iskolának oltárán: és megtalálod a boldogságot.

*Házadban és otthonodban!* A boldogság nem szereti a világ zaját, de szereti a csendes visszavonultságot. Ne keresd hát vásári lármában, kapzsi kapkodásban, duhajkodók társaságában! A boldogságnak tulajdonképeni kelye, meghitt, szép köre a te házád, családot, otthonod. Ez a földi mennyországunknak szent hajléka, melynek küszöbe előtt a világot sujtoló gonosz szellemnek ereje megtörik, hatalmas porba dől . . . Ha a zavartalan napoknak és kicsiny örömeknek folytonos váltakozása; a munka és pihenésnek zajtalan hullámozása ringatja élted csolnakát, akkor a vihartól nem kell félned: bizó hited, szivednek tisztasága szólítandja majd az Üdvezítőt, az Ur Jézus Krisztust, és ő lecsendesíti a hullámokat, eloszlatja a fellegetket . . .

*Barátaid körében!* Hogy örömeinket élvezhessük, másokkal is kell közölnünk; hogy bánatunkat elviselhessük, őszinte részvételre van szükségünk. És örömnünk megkétszereződik, ha jó barátunkkal közöljük; fájdalomunk enyhül, ha igaz barátunk részvételt van irántunk. — Az őszinte a barátság a boldogságnak egyik legtisztább forrása. Igazán szerencsétlennek mondhatjuk azt, kinek nincsen jó barátja. Szívbeli, igaz részvét jóban, rosszban; örömben, bánatban a boldogságnak termékeny talaja, éltető napja. De ezt a szeretetet nem ismeri, nem adja a rideg világ, a közönyösek raja; csak a jó barát.

*Hazádban!* „A nagy világon e kívül  
Nincsen számodra hely;  
Áldjon vagy verjen sors keze;  
Itt élned. halnod kell.“

Ígaza van a költőnek! A haza mindazt, ami nekünk szent és drága, magába foglalja; szívünket, családjunkat, otthonunkat, munkánk mezejét, barátainkat. Lehetne-e valaki boldog, hogyha hazáját nyomorban, bajban és gyalázatban tudná?!

Hazánkat szeretni és megvédeni; neki szolgálni, törvényeit tisztelni, javait hálával és megelégedettséggel élvezni: az a boldogság.

Az 1906-ik esztendő ránk magyarokra, de különösen magyar protestánsokra nézve igen-igen nagy jelentőségű: Hazánk szent szabadságáért, ref. Anyaszentegyházunkért önzetlenül küzdő, dicső férfiúnak, Bocskay István fejedelemnek, emlékét juttatja eszünkbe. Ostor volt ő Isten kezében hazánk elnyomói, hitünk megrontói ellen!...

Oh! vajha hős Bocskaynk emlékezete, hazafiaságának és vallásosságának lelke „mintegy sebesen zugó szélnek zendülése“ végigzugna hazánk hegyein és völgyein és megtöltené a palotákat és kunyhókat, sziveket és lelkeket szent ihlettel, hogy hirdetné mindenki az Ur dicsőségét, munkálná mindenki az Ur szőlőjét saját magának, iskolánk, egyházunk és hazánk boldogságáért!

*Paál Gusztáv.*

## Vasárnap.

Felemelkedünk a mindenhatóhoz, hálát adunk az elmúlt hat napért, áldást könyörgünk a következőkre. Pihenünk a megtett munka után s erőt gyűjtünk a következőkre. Mert csak tovább, tovább: vasárnapi szent pihenők körül végtelenül ismétlődnek tovább a földi lét nehéz küzdelmei.

Ha én pap volnék valahol, azt mondanám vasárnap reggel: ez ma az én napom. Jertek ma hozzám kedves hiveim. Dolgoztunk hat napon, imádkozzunk a hetediken. Vessünk számot a lelkiekkel s vessünk számot a földiekkel. vétettem az Uristen ellen, tudom, belátom és máskor nem vétkezem. Gyarapodtam-e a lelki jókban? megkérdem a lelkiismeretem. Gyarapodtam-e földi jókban? ezt is számba veszem. Magamtól és mástól, minden hiveimtől, a ki én hozzám jön hittel, bizalommal, mert én vagyok a hivek pásztora, én gondozom a lelki, a földi jókat. En ismerem a szentírás szavát: megmagyarázom. Tanultam a földi írásokat, a földi lét ezer törvényeit, ha én vagyok a hivek pásztora: szent hivatásom, hogy azt is megmagyarazzam. Bűn, baj és szegénység mindig volt a földön. De a bajokat a szegénység szülte s legtöbbször, a bűn is a nyomorból támad. Jólétet akarok a hiveimnek, mert abban van a megelégedés, ebben meg a tisztesség otthona. Kezőkbe adom a jólét eszközeit. Imádkozni s dolgozni tanítom. Vezetem munkálkodásukat. Megmutatom nekik, mit ad a föld jó gazdálkodással, mit ad a munka okos szorgalommal s mit ad az élet éles számítás!

Emberszerető alapon áll a társadalom. Segitjük a gyengét, segítjük egymást, segít az állam és a társadalom; ez a mindnyájunk közös ereje. Nincsen ma senki elhagyatva, csak az, a kinek nincs irányítója. Én majd vezetem az enyéimet, hisz pásztoruk vagyok. Kezembe veszem az ügyeiket, szószólójuk leszek. Bajaik vannak? én majd elpanaszlom. Elmondom ott, a hol orvosolni tudják. Hol kell, hogy a társadalom szive, vagy az állam ereje az én kicsiny falumba jöjjön, tegyen, segítsen, adjon vagy megtanítson? én majd megmutatom. Tanulok én is, hogy mást megtanítsak, mert a tudás az élet olaja, a munka kerekének könyvnyitóje.

Ha én pap volnék valahol!

Hitet kelteni a hitetlenekben, tudást nevelni a tudatlanokban, kiknek vezére és irányítója lettem, felkelteni az emberi őserőket, megnyitni a jólét forrásait, teremteni szívet, értelmet és boldogulást rejtő intézményeket, élére állni mindezeknek, vezére lenni mindazoknak, kiknek az Istentől pásztora vagyok: ki vágyik ennél szebb hivatásra! S a kit az Isten ily hivatásra szánt, ki nem boldog, ha azt betöltheti?!

*Koós Mihály.*

## Alázatosság.

Hiába bontja ki  
Vakmerő szárnyait  
Az emberi lélek:  
Te hatalmas Isten,  
Hozzád hiú göggel  
Soha föl nem érhet.

Téged csak hódolat  
Alázat illet meg,  
Csak ima, Oh Urunk!  
A te nagy szivedhez  
Csak úgy szállhatunk fel,  
Ha porba borulunk.

*Endrődi Sándor.*

## 90-ik zsoltár.

„Te benned biztunk eleitől fogva“ Ki ne ismerné a kálvinistáknak e gyönyörű himnuszát? Nyissuk meg tehát vallásos elmélkedésünket ez új év kezdetén a mi legkedvesebb zsoltárunkkal.

Egyebet nem tudunk erről a zsoltárról, minthogy azt Mózes, Isten kedvelt embere, szerzé. A pusztában keletkezett ez az ének az évekig tartó hiábavaló bujdosás idejében. Mély szomorúság hangja vonul az egész zsoltáron keresztül. A képek is onnan vannak véve, a negyven évi pusztában való bujdosás idejéből. Az elrohanó folyam, a hervadó üzrel az emberi élet

mulandóságát hirdeti. Ez a zsoltár olyan igaz, mint a milyen igaz maga a természet. Az emberi életből van véve minden szava. A hervadó fűszál — az élet álom — fáradság, munka — elmulás, halál. — Ezek mind szívünk legmélyebb hurját érintik.

Ha a rohanó folyamatot nézzük, nem gondolunk-e önként saját életünk gyorsan futó napjaira? Nem fáj a lelked, a mikor a téli kopár mezőn végig mész? Hiszen ott még rövid idővel ezelőtt aranysárga kalásztól hullámozott a buza tenger? És ha az elmúlt évben haldokló beteg ágyánál virasztottál, az órának egyhangu zaja, a beteg szomoru, keserves, nehéz lélegzete nem emlékeztetett az élet mulandóságára?

Isten pedig az egész évben erre figyelmeztet. Minden évszaknak meg van a maga hangja, zenéje. Tavasz van. Isten megmutatja az ő hatalmas szívét. Az összes teremtmények kara hálaéneket zeng. Messze halszik a fülemile mélabus, hálaadó imája. Igen, a tavasz az ifjuság képe. Mély érzés, ragyogó álom képek, illúziók fonodnak az ifju érzelmes szívébe.

Azután jő a nyár égető hőséggel, verejtékes munkával, megfeszített fáradsággal. Ez a meglett ember képe. Az ifjuság álma eltűnt, a koporsónak gondolata azonban még nem ébredt fel. Ilyenkor az élet kötelessége a munka. Erre jő az ősz, a mely bennünk fájdalmat és csendes gyászt fakaszt, de e mellett pihenést és mély csendet ígér. Aztán tél lesz, az elmulás, a halál szomoru időszaka.

Valóban ha vizsgáljuk a természetet, belátjuk azt, hogy a mulandóság nem költemény, a mely ábrándokba ringatja az embert, hanem megrázó valóság. Látjuk ezt a fogyó árnyékon, a téli faleveleken, melyeket lábbal taposunk. Redig néhány héttel azelőtt lombkoronát képeztek e levelek s az erdő diszélül szolgáltak.

A 90-ik zsoltár felébreszti bennünk a veszteség érzetét. Mózes öreg korában írta e zsoltárt, a mikor sok, nagyon sok veszteség, csalódás érte.

Ilyen az élet. Az ifjukor tiszta nyereség. Minden szerencsét hoz ilyenkor. Rendkívül erős érzelmek lepnek meg, bizalmas szívbeli összeköttetések jönnek létre. Aztán jő a férfi kor. Itt nem csak örömet, hanem fájdalmat is érzünk. A régi hurok érintésétől még felébred egy-egy kellemes érzelm a férfi szívében. De jő az öregség, a mikor az élet csak veszteséggel jár. Egyik év a másik után szalad. Drága kincsek merülnek el a haladó idő hullámaiban, a miket nem lehet újra megtalálni. Bizalmas összeköttetések oldodnak meg, a miket nem lehet többé összekötni. Érzelmek hűlnek el a szívből, nem tudjuk miért.

A sok csalódást senki se érezte jobban, mint Mózes a pusztában a 40 évi bujdosás alatt. Izral népe rabszolga volt az egyiptomi király fogságában. Mózes felszabadította a népet a rabszolgaság alól. És mi a hála? Ugy az a nép megint csak rabszolga lesz. Idegen istennek áldoz, aranybálvány körül táncol. Mózes keserves és fájdalmas csalódásában összetörte a kö-

táblákat s lázadóknak nevezte népét. Negyven év mulva se érték el az ígéret földét. Mózes maga soha se jutott el oda.

Pedig az ember szívében olthatatlan lángként ég az a vágy, hogy az ő földi munkáját eredmény és siker kísérje. Sokan még az életben jutnak be az ígéret földre. Mert nehéz feladat csak a hitben s reménységben működni, a pusztában meghalni, a nélkül, hogy elérnök az ígért földet. Csak távolból szemlélni azt, somoru feladat volna.

A mulandóság érzelme imára készíti a zsoltáríró. „*Taníts meg minket, hogy tudhassuk meg a mi napjainknak számát, hogy járhassunk bölcs szívvel*“ (12 ik vers).

Az élet mulandósága különböző tette ösztönzi az embert. A gyönyörhajhászó azt mondja: Együnk, igyunk, mert holnap meghalunk! A halálos veszedelem arra ösztönzi az emberek egy részét, hogy a hátralevő időt dorbézolással, élvezet kergetéssel töltsék el. A francia forradalom idejében a 18-ik század végén Páris börtöneiben vig zene és táncz örömjaja hallszott. A könnyelmű nép a fenyegető halál órájában nem talált más tanácsot, mint: Együnk, igyunk, mert holnap meghalunk.

A zsoltáríró másként gondolkozik. Tanítson meg bölcsességre a fenyegető halál is. Tehát úgy kell a halálra gondolni, hogy az élet hátralevő részét bölcsen, azaz embertársaink javára, a haza szent ügyének védelmében, a vallás, az erkölcs életfejlesztésében kell eltölteni. „*Munkálkodjunk addig, míg nappal vagyon, mondja a szentírás, mert elközelget az éjszaka, a mikor senki se munkálkodhatik*“.

A reménytelenség, a kishitűség, a csüggedés csak a tétlen, munkakerülő élvezetkergető emberek tulajdonsága. Elleuben a bölcs még a halál zordságából is biztatást, bátoritást képes meríteni.

„A mi kezünknek cselekedetét erősítsd meg Urunk!“ Igy végződik a zsoltár. Tehát a tett megmarad. Bátran mondhatjuk: „*Semmi sem mulik el a világon nyomtalanul*“. A tavasz, nyár, ősz elmulik, de megmarad az aratás. Ez a munka eredménye. Az ifjuság, a férfikor elmulik és megmarad a bölcsesség. Csak akkor értjük meg az ifjuság jelentőségét, ha annak öröme, bánata távol esik tőlünk. A múlt a mi tiszta örökségünk. A múlt megszentelt tanításai, tiszta érzelmei megmaradnak mindörökké, senki se veheti el tőlünk ezeket az emlékeket. A jelen is a múlton épül fel. A profétákról, az apostolokról, a nagy szellemekről mondjuk: Meghaltak mégis élnek. A fának lehulló levelei újra megtermékenyítik a földet. A természetben semmi se vész el nyomtalanul. A halálból élet fakad. A tél után új tavasz jő.

Tehát cselekedjük a jót. Ha eredményét nem látjuk is azonnal, nem fog az nyomtalanul elveszni.

*Király Béla.*



Pillantás a jövőbe.

Koppay József allegorikus képe.

## Pillantás a jövőbe.

— Koppay József allegorikus képe. —

Ujlesztendő küszöbén állunk. Tele vagyunk vágygyal, reménnyel a jövő iránt. És mégis senki sem képes arra, hogy megmondja, hogy vajjon milyen lesz az? Örömteli áldott? Vagy pedig keserűségteljes, boldogtalan? Senki sem tudja azt. Némely ember társunk komor gondolatokkal, más vidám arccal ment neki az ujlesztendőnek s mindkét lelkiállapotnak csak hű kifejezője mai képünk, a melyen két bájos gyermekarcu angyal ül a jövő képét ábrázoló úr szélén. Egyik mosolyogva, derült arccal, másik szinte féltő, megrettenő, elsötétült tekintettel nézve a sötét jövőndőt. Hát mi hogyan nézzünk a jövőbe? Nézzünk bátran. Nézzünk annál bátrabban, mert nekünk a jó Isten egyéb áldásai mellett eszközt és módot adott arra is, hogy a jövőndönket előre tudjuk. Ez az eszköz pedig — Isten ígéje, a mely arra tanít, hogy: *a ki Istenben bíz, soha meg nem csalatkozik!*

## A modern társadalom és a protestantizmus hivatása.

A vallás és ennek intézményei, mindenütt elől jártak az emberiség szellemi fejlesztésében. De legkivált a keresztyénség e téren létrejövetele óta vezérszerepet vitt mindig, úgy annyira, hogy minden, a mi az emberiség szellemi fejlődésére befolyt: a tudomány, művészet, irodalom szárnyaló erejét a vallásos ihletből merítette. Hogyha csak a múltért kellene is nagyrabecsülni a keresztyénséget, érdeme örök életü lenne, de mert végtelen tökéletesedést hirdet az isteni szeretet jegyében, nagy kötelessége van a jövővel szemben is.

Mert mi is a keresztyén vallás? Lelkünk delejes ereje, mely gondolat és érzelmvilágunkat szüntelen Isten felé irányítja. A vallás épen ezért lesz mindig előnyben a tudomány felett, mert vele elválaszthatatlanul karöltve jár: az örök szép és jó szeretete. Egy igazán vallásos lélek erkölcstelen nem lehet soha; de hány magas tudományu ember erkölcstelen!?

Korunk sajátságos szelleméből foly, hogy új századunk mindent anyagivá akar tenni és mindent az anyagból kíván kimagyarázni. Ma a műveltség hatalmas ereje egyre több embert hajt előre, hanem azért ott alatt a nép zöme szegény és műveletlen.

A modern állam és társadalom csak követel a néptől, épen ezért vajmi ritkán óhajtott vendég annak képviselője az egyszerű kunyhókban. És most ez így van, a nép alsó rétegei között ott settenkedik a babona. Sötét ruhájában oly varázs hatalmat gyakorol a lelkekre, hogy a legtöbb hajlék többet áldoz a babonának és vár tőle, mint az evangélium által hirdetett örök isteni gondviseléstől. Az oktan félelem inkább köti a népet a titkos hatalmakhoz, mint a gyermeki bizalom a mindenség urához!

Ilyen gondolkodás mellett azután a nép nagy része az élő hit helyett a külső gépieségbe helyez minden értéket és mert a szeme homályos, a lelke is csak igen csekély belső tartalomhoz jutott.

A lelki világosság terjesztése a dolog természetéről szerint a művelt társadalomnak hivatása.

De hát a művelt társadalommal is úgy vagyunk, hogy életkorében a fény kevés és az árny nagy. Azt tapasztaljuk, hogy a műveltséggel azok kérkednek sokszor lehangosabban, a kik annak még megleghe-tős alacsony lépcsőjén állanak. Az ilyenek nagyhangon beszélnek mindenről, mintha az összes ismeretek kincstárát bírnák. Pedig ha többször érintkezünk velük, csakhamar átlátjuk, hogy bizony keveset tudnak és a mit tudnak, azt is rosszul tudják; szóval tudásuk nem egyéb, mint álfelvilágosultság.

Az álfelvilágosultságból foly azután a végére mehetetlen tudakosság. Természetesen az ilyen tudakosok legelőször is a vallást kicsinylik le. Fennen hirdetik, hogy a művelt embernek kötelessége e nyugöt leráznia magáról, hogy szabadon élhessen és cselekedhessen. Végén is mondják — az egész vallás nem egyéb, mint a papok találmánya, hasznossága pedig legfeljebb annyi, hogy jó a buta nép fékentartására.

Es mert így gondolkodnak természetes, hogy nem is érdeklődnek a vallásos doldok iránt. Egy némely ugyan közölök, még olykor-olykor a templomba elmegy, hogy jó beszédet halljon, vagy hogy ne mondják, miszerint a népnek rossz példával jár elől, de nem azért, hogy annak lelki szükségét érezné. Vallásukat, ha kell érdek szerint cserélgetik, mert az életben szerintük a legfőbb jó a hasznossági eiv. Tőlük ugyan az egyház elpusztulhat, mert mint mondják, felekezeti érdeket szolgálni bolondság.

Midőn e szomorú körjelenséget feltüntettem, nem habozom kijelenteni, hogy társadalmunk műveltebb osztályát e téves életfelfogásra épen a modern tudomány csábitotta . . . Mint már fennebb említettem, a tudománynak az a nagy tévedése volt, hogy az anyagi ből igyekezett kimagyarázni mindent' és az anyagi jólétet tűzte ki a földi lét legfőbb céljául. Ennek a tulzásnak azonban, mint maguk a számottevő tudósok meggyőződtek már róla, az emberiség érdekében meg kell szünnie. Ma a tudomány a megújhdás utjában van. De míg a tudomány a megújhdás iránya felé törekszik, addig a vallás sem maradhat tétlenül. Meg kell tisztítani a vallás- erkölcsi életet is a hozzá nem tartozó toldalékoktól, a lényegéhez nem tartozó babonás tanoktól, a sok ceremóniáktól, hókusz-pókusz-tól, hogy a keresztyén vallás természetének megfelelően lehessen: az egész emberi életet megszentelő belső életelvvé!

A legújabb tudományos és vallás-erkölcsi irányzat képviselői részén látjuk is már az üdvös közeledést és nemes törekvést a célhoz vezető irány követésében. Sokszor hangoztatjuk újabb időben, hogy az új idők szellemi harcában a protestantizmusnak dicső feladata van. Ám a legszentebb ügy is csak úgy győzhet, ha a gyakorlati életben küzd. „Ti vagytok a föld savai“, ez a Krisztustól nyert szent örökségünk.

Ragyogjon tehát a mi világosságunk! Hadd termékenyítse meg a mások lelkét is a mi lelkünkől támadó fény.

Az új kor szellemi harcát nem papiroson kell megharcolnunk. Alá kell szálljon a protestáns királyi papság az életnek ama sötét völgyeibe, ahol a tudatlanság és a bűn tanyáznak. Vigasztalni, oktatni, lelkesíteni, nemesíteni, nyájas szavakkal életet lehelni, a köznapi munka által eldurvult szívekbe, ez a mi feladatunk. Ki vállalkozna a társadalmi élet újra teremtésére, a lelkek felemelésére, a családi szentélybe Istenszövege eszméinek beplántálására, hogy megújuljanak mindenképpen a Krisztusi erényekben, ha nem ama királyi papság, a mely anyaszentegyháza szegletkövévé a Krisztus evangéliumát tette?

Igen, a protestantizmusnak hivatása: a modern társadalomra ráütni az élő keresztyénség bélyegét, hogy a haladásnak minden vivmánya a Krisztusi szellemben értékesíthessék, hogy mindenképpen diadalmasodjék: az igazság és a szeretet isteni elve.

E nagy munkához azonban első sorban meg kell nyerne anyaszentegyházunk a művelt családokat és egyéneket, megértetvén velük, hogy az igazi műveltség abban áll, hogy emberi szellemünket fejlesszük, nemesítsük, szóval tökéletesítsük. Épen ezért komoly szóval kell figyelmeztetnünk mindeneket, hogy azok, a kik a vallást megvetik, bünt követnek el, mivel az emberi léleknek ősidőktől fogva leghatalmasabb fejlesztő eszközét, az élő hitet vetik meg. Értessük meg azért a művelt közönséggel gyakori érintkezés által, hogy a modern műveltség mellett a tiszta evangéliumi keresztyénség nemhogy elhomályosodna, hanem még ragyogóbbá lesz és nagyban emeli az emberiség erkölcsi becsét. — Ha ezt egyszer soha nem lankadó munkássággal művelt osztályunk lelkébe be tudjuk plántálni, akkor önmagától fog következni ama kívánatos közállapot, hogy a legműveltebb és legtudományosabb osztály, egyszersmint a legvallásosabb is lesz.

Reá kell azért vegyük és neveljük már az iskolában művelt osztályunkat, hogy látogassa Isten házát, olvassa a szentírást, járassa vallásos folyóiratainkat és gyakran — buzgón imádkozzék! Mert hit és erős meggyőződés nélkül, soha senki nem lehet Krisztusé és Krisztus sem lehet a mienk. Isten minden áldása csak úgy válik a mi javunkra, ha elfogadjuk, magunkhoz vesszük. A kenyeret meg kell ennünk. ha azt akarjuk, hogy vérünkkel váljunk és táplálják testünket. Krisztust is hit által kell magunkhoz öleljük, hogy tápláljon az örök életre.

„Én példát adtam néktek“, mondotta Jézus. A művelt osztály is jó példával kell eljárjon: a szeretetben, irgalmasságban és istenes életben! Akkor a fény és meleg — mint a nap áldása a földre — alábocsátkozik a felsőbb körökbe a nép alsó rétegeibe

és akkor: mindenképpen megújulnak! A mi pedig anyaszentegyházunkat, mint vezető munkást illeti; hassa át annak papságát, kormányzó testületeit az a tudat, hogy az emberiség legszentebb javaiért küzdünk. És ha talán szenvednünk is kell az ügyért, avagy a célt messze is látjuk a távolban, biztasson az a boldogító tudat a kitartásra, hogy egykor az élet fogja bebizonyítani az eredményekben, hogy a mi munkánk szükségesszerű. szép és érdemes volt, hogy mi nem hiába tusakodtunk!

*Péchy Aladár*

brassói ev. ref. lelképásztor.

Mikor pedig ment volna Jézus Cézárta tartományába, megkérde az ő tanítványait, mondván: „Engemet, embernek fiát, kinek mondanak lenni az emberek“?

Azok pedig mondanak: „Keresztelő Jánosnak, némelyek Jeremiásnak, vagy egyik a Próféták közül“.

És monda nekik: Ti pedig kinek mondatok lenni engemet?

Felelvén pedig Simon Péter, monda: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.

## Egyháztársadalmi élet.

**Brassóban** december hóban, három vallásos estély tartatott. Felolvasott Péchy Árpád lelkész: 1. Isten igéjéről. 2. Isten házáról. 3. A sakramentumokról. Január hóban pedig ugyancsak ő fog felolvasni: A keresztyén családi életéről. Minden alkalommal egyházi énekeket énekelt, a ref. ifjúsági énekkar Vargha László kántor vezetése mellett. Szavaltak alkalmi költeményeket, a közép isk. felsőbb osztályainak tanulói és a polgári leányiskola növendékei. Az egész adventben reggeli istentiszteletek tartattak. — Karácsony szombatján, a magyar prút. jótékony nőegylet, igen szép karácsonfa ünnepélyt rendezett. Először hálaadó istentisztelet volt a templomba, a nőegylet és a szegények jelenlétében. Azután az egyház nagytermében megkezdődött a karácsonfa ünnepély. A ref. ifjúsági énekkar karácsonyi énekeket énekelt, 3 tanuló szavalt, Kenessey Béla kultur főmérnökkel, az egyháztanács nevében szép beszédet tartott. Az ünnepély után, meleg ruhát kapott 85 tanuló és 30 özvegy asszony és 70 szegény élelmi szereket. Ő esztendő estélyén az istentisztelet után, kegyes adományokból a hiveknek kiosztatott 72 kenyér és 100 korona segélyről utalvány, mely alkalommal Péchy Árpád lelkész beszédet intézett a szegényekhez. Ujesztendő reggelén, egészen megtelt hívőkkel a szép nagy templom. egy-

házi beszédet Péchy lelkész mondott. tanulságosan fejtegette, ha azt akarjuk, hogy jobb esztendőket lássunk ujítsuk meg a mi lelkeinket: a hitben, az erkölcsökben, hogy társadalmi erényekben is így gazdag lehessen életünk. Az istentisztelet végén megható szép volt, midőn a nagy közönség mint egy ember énekelte orgona kísérettel. hatalmas korusban: „Isten áld meg a magyart.“

**Nagyenyeden.** „A nagyenyedi protestáns nők szegényeket és betegeket segélyező egyesülete“ a mellett, hogy a négy téli hónap alatt minden szombaton reggeli templomi istentiszteletre gyűjti össze szegényeit, özvegyeit és elhagyatott árváit s azok közül 80—100-nak oszt hetenként 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kgr. kényér-segélyt s tagjai által egész éven át látogatattja, vigasztalja és pénzzel, élelmiszerekkel, orvosságokkal stb. állandóan segélyezi a szegénysorsu betegeket, nevelőbe adja és életpályára elhelyezi az árvákat; sok keserű könnyet törölt le és sok inséget enyhített az idén is Megváltónk születésének ünnepén. Az ünnepet megelőző hetekben fokozott mérvben teljesítette beteg-látogatásait és segélyezéseit. Kietlen, rideg és szenvedések panaszhangjaitól szomorú kunyhókat látogattak meg vallásos és buzgó nőink az egyház nevében s gyakoroltak ott jótékonytságot, s töröltek könnyeket az Idvezítő felkereső, megtartó és megáldó szeretete gazdagságának nyilvánvaló tételével. „Hirdettek a szegény szenvedő népnek evangeliumot!“ A nagyhét folyamán az egyesület nyolc öl tűzifát osztott ki leginkább a munkaképtelen, nyomorék szegények és a sok gyermekes családok között. Ünnep szombatján a reggeli harangszó hívására templomba gyűltek a szegények. Ott volt az egész női választmány, Zeyk Dánielné br. Kemény Ida elnöknővel élén; Zayzon János pénztárnok és Jancsó Sándor titkárral. A buzgó és megható közének után Jancsó Sándor lelkész moudott a templomot egészen megtöltő áhítatos gyülekezet előtt a megsegítő szeretetben kifogyhatatlan Isten dicsőítésére imádságot. Azután a régi ref. iskola helyiségében a nőegylet választmány 81 családnak adott a Krisztus nevében egy-egy kenyeret: egy-egy korona karácsonyi pénzsegélyt az egyesület pénzalapjából s azonkívül egy egy kilogramm első osztályu marhahúst mélt. Zeyk Dániel ur 100 korona adományából, kinek — a szegények háláján kívül — ezen az uton is hálás köszönetet mondunk, nem első és nem is utolsó ilyen czélu kegyes adományáért.

**Sepsiszentgyörgy** buzgó közönsége e hó 6-án, az építendő új ev. ref. templom alapja javára hangversenynyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendezett. A rendezőség élén ott láttuk gr. Haller János főispánt, Dr. Bodor Tivadar, Ujvárosy József, ifj. Eötvös Ferencz főgondnokokat, az egyházközség buzgó lelkészét Koréh Endrét s a sepsiszentgyörgyi ref. koll. tanári karát.

## Kegyesség útja.

### Van-e az embernek lelke?

Egy hitetlen orvos következőkép szólított meg egy prédikátort: „A végett beszél ön, hogy lelkeket mentsen meg?“ — „Igen“ — „Látott már valaha lelket?“ — „Nem!“ — „Hallott már valaha lelket?“ — „Nem?“ — „Izlelt már valaha lelket?“ — „Nem!“ — „Szagolt már valaha lelket?“ — „Nem!“ — „Érzett már valaha lelket?“ — „Igen!“ — „E szerint hát négy érzék a lélek létezésére szól!“ mondá diadallal az orvos. Erre aztán a lelkész kezdett el kérdezni: „Orvos ön?“ — „Igen!“ — „Látott már valaha fájdalmat?“ — „Nem!“ — „Hallott már valaha fájdalmat?“ — „Nem!“ — „Izlelt már valaha fájdalmat?“ — „Nem!“ — „Szagolt már valaha fájdalmat?“ — „Nem!“ — „Érzett már valaha fájdalmat?“ — „Igen!“ — „E szerint hát négy érzék szól a fájdalom ellen s ön mégis hiszi, hogy a fájdalom valóban létezik; tebát én is hiszek a lélek létezésében, s meg vagyok győződve róla, hogy nekem is, önnek is van lelke, melyet vagy megment a Jézus Krisztusban való hit, vagy a hitetlenség által örökre elkárhozik!“

### A hitetlenség egyik oka.

„Én nem télek a haláltól, s ha tudnám, hogy az éjjel meg kell halnom, épenséggel nem ijednék meg“, mondá nekem egy igen művelt, hitetlen úr. — „Óh“, mondám én, „ez már velem is megesett ez életben. Mikor még iskolás gyermek voltam, több fiúval sétálva, egy verem elé értünk, mely szalmával és deszkával volt fődve. Nehány nyulacska tipegett rajta ide-oda. Pajkosan kiáltottam: „Ej! ezt én épen olyan jól tudom, mint ti!“ s oda ugrottam. Jól tudtam ugyan, hogy ott verem van, de hát nem lett volna nagy baj, ha belepottyanok, hisz nem volt mély. De nem tudtam, hogy vízzel van telve. addig, míg benne nem voltam s teljes erőmből kiáltottam segítségért. Mit gondol, miért voltam olyan bátor, míg a verembe nem estem?“ — „Hát azért“, mondá, „mert nem ismerte a veszélyt!“ — „Nós, akkor nyújtson kezét, mert épen így van ön a halált illetőleg, de mikor majd beleesik a halál vermébe, onnan már nem lesz menekülés!“ — „Igen, persze, ha önnek igaza volna!“ szölt hátat fordítva s odább ment.

Mit gondolsz, kedves olvasó, igazunk van-e? Ez épen nem felesleges kérdés, s a Mester nevében meg kell hogy mondjuk nektek, hogy a halállal nincs mindennek vége, de van egy hely, hol örök boldogság és öröm vár az üdvözültekre; de van egy ország a kárhozatnak is, hol örökké tartó sírás és fogcsikorgatás lesz. Ezért gondoskodjál róla, hogy bejuthass az üdvösségbe a Jézus Krisztus érdemébe vetett hit által.

## Hirek.

— **Megbízásunk.** Lapunk vezető helyén közreadtuk egyházkerületi Értekezletünknek a Vasárnap szerkesztésére vonatkozó megbízását. A mily jóleső érzéssel és nemes elhatározással vállalkoztunk lapunk fennmaradása érdekében a munkára, olyan szilárd kitartással fogunk fáradni szent céljaink elérésére. Szerkesztő elődeink nt. Nagy Károly és utóbb Vajda Ferenc odaadó munkája s okos belátása éveken át tartó nemes igyekezetben, megszabta az irányt, melyen haladni kell. Nyomdokaikon indulunk el, Krisztus evangéliumi anyaszentegyháza építésére, Isten dicsőségének szolgálatára. Élő hitünk lesz világító lámpásunk, utmutalónk és megerősítőnk. Ezért bizalommal kérjük igen tisztelt szerkesztő-elődeinknek, e lap eddigi munkatársainak: lelkész, tanár, tanító atyánkfiai-nak buzgó támogatását s egyúttal örömmel jelentjük, hogy a Vasárnap társszerkesztőjéül *Paál* Gusztáv maros-vásárhelyi ref. koll. tanár atyánkfiaát nyertük meg.

— **Első számunk.** A Vasárnapnak általunk szerkesztett első száma, Isten segedelmével, immár a közönség kezében van. Igyekeztünk oly tartalmat adni s oly szellemben vezetni, a mely mindenkor jellemezni fogja a Vasárnap irányát. Bizalommal fordulunk azért a közönséghez, a magyar református társadalomhoz és elsősorban lelkészi és tanítói karunkhoz, hogy támogassanak. Hiveink ne sajnálják e lap fenntartására azt a csekély áldozatot, a mit az előfizetéssel hoznak. Lelkésztársaink, tanítóink a fáradságot, hogy buzdítsanak, lelkesítsenek s megnyerjék hiveiket a Vasárnap olvasására, igyekezzenek odahatni, hogy ne legyen egyházkerületünkben jobb módu református család, mely ek asztalán ne legyen ott a Vasárnap s ez úgy hisszük, hogy hamarosan el is lesz érhető, ha idején zörgetünk az ajtókon s kellő utánjárással meg fogjuk nyerni áldozatkész világi elemünket, egyházkerületi képviselőink és egyházi értekezleti tagjaink családjait.

— **Biblia olvasó kalauz.** 1., I. kor. 15, 20 2., II. kor. 8, 1—7, 3 Lukács 14. 28—30. 4., 7, 1—5. 5., Máté 6, 33, 8, 22. 6., Ján. 1, 35—42. 7., Ján. 1, 43—51. 8., Máté 9, 1—9.

— **Nagybeteg református püspök.** Sajnosan értesültünk, hogy a tiszántúli református egyházkerület agg püspöke, Kiss Áron, már napok óta ágyban fekvő súlyos beteg. Az ősz egyházfőnek valamilyen régibb keletü igen komplikált baja van, mely azonban, tekintve a gondos ápolást és lelkiismeretes gyógykezelést, hihetőleg nem válik veszélyessé s így mihamarabb visszanyeri egészségét.

— **Az első jótékonyágot hol kezdjük?** Párisban valamikor Dulac nevű lelkész prédikált igen díszes, válogatott közönség előtt a felebaráti szeretetről, mely nem szóban, hanem tettekben nyilvánul, vagyis a jótékonyaságról. Egyszer aztán így szól: „Azt hiszik ugye kedves hallgatóim, hogy miután ily hosszú ideig a szeretetről beszéltem, most már valami jótékony célra bizonyos összeget kérek? Nem, én nekem csak egy

igen kis kérésem van: „Fizessék meg pontosan a cipész, szabó és divatárusnő számláit.“ Önkénytelenül ránéztek finom ruháikra a jelenvolt gazdag urak és nők, kik a lelkész szavai által találva érezték magukat. Dulac lelkész pedig e szavakkal zárta beszédjét: „A számla ki nem egyenlítése uraim és hölgyeim egyenlő a lopással“.

— **Szabolcska Mihály — Nagykőrösi lelkész.** Filó Lajos, a nemrég elhunyt református lelkész helyébe a n.-kőrösi egyházközség Szabolcska Mihály temesvári lelkészt, a kiváló poétát hívta meg. Szabolcska kijelentette, hogy kész elhagyni mostani állását, ha a nagykőrösi egyházközség egyhangú határozattal hívja meg.

— **A protestantizmus ereje.** A protestáns keresztyén anyaszentegyház hiveinek száma felől érdekes tájékoztatást nyújt a következő kimutatás. A protestánsok lélekszáma a legnagyobb az északamerikai Egyesült Államokban, hol 79 millió lakósból 65—66 millió hívő lélek követője van. Azután Angolország következik hol 42<sup>1</sup>/<sub>2</sub> millió lakósból 37 millió a híve. Németország 56 millió lakósból 35 millió protestáns. A többi államok sorban így következnek: Svéd és Norvégország 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, Dánia 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, Oroszország 6, Magyarország 5, Hollandia 3, Svájc 2, Franciaország <sup>1</sup>/<sub>2</sub>, Ausztria <sup>1</sup>/<sub>4</sub> millió hívővel. Európán kívül az angol, német stb. gyarmatokon 14 millió protestáns él. Az összes szám 180—190 millió közt oszlik meg. Ebből a Református egyház 93—93 millió, a Lutheránus egyház 66—60 milliót és az Anglikán egyház 29—31 millió hívő lelket számlál.

— **Káromkodás.** Lelkész és katonatiszt beszélgettek egymással. Az utóbbi panaszkodott, hogy a katonatisztek nem lehetnek jó keresztyének, e kettő egymással meg nem fér, mert azt a sok közkatonát káromkodás nélkül nem lehet fegyelmezni. Én pedig ismerem egy tisztet — mondá a lelkész — a ki nem káromkodott és a népek egy szavára engedelmeskedtek neki. „Igazán? kérdé a tiszt, ki volt az, mondja meg nekem hadd tanuljak tőle“. „Azon ember római százados volt Kapernaumban, az ő embereit rövid, szelíd szavakkal kormányozta. Jöjj! mondá az egyiknek — és jött. Menj! mondá a másikkal — és az ment. Tedd ezt! a harmadikkal — és az megtevé. Ugy hiszem, hogy a mi a pogány római hadseregnél lehetséges volt, az csak inkább lehetséges a keresztyén katonák közt.

— **A Biblia több, mint 400 nyelven.** Örvendetes hírt közöl a Britt és külföldi biblia terjesztő társaság legközelebbi kimutalása: nevetesen, hogy a Bibliát már jelenleg több, mint 400 nemzet olvashatja a saját anyanyelvén. Örömmel telik el szívünk, mikor ezt halljuk, de elszomorodunk szívünkben, lelkünkben, ha magunkra tekintünk. Mennyire elvagyunk maradva! Hej! Magyarok! Atyámfiak! A pálinka és dohány s a sok egyéb haszontalanság árából de sok jutna a bib-

lia terjesztés segítségével. Biz' az igen kevés, a mi évente mitőlünk biblia terjesztésre vándorol. Mindenben hősies, lovagias, udvarias a magyar, semmi szégyent nem hagy magán száradni s nincs kegyelemre szorulva. Igen, igen, úgy van a világiakban. Itt kellene kimutatni az udvariasságot, nem kellene engedni, hogy a külföldiek adakozásából nyomassák a magyar Bibliát. Bizony atyámfia szégyen ránk nézve, hogy így állunk a biblia terjesztéssel

— **Bélyegdrágulás.** Ez év március 1-étől kezdve felemelik a magyar levélbélyegek árát 10 fillérről 12 fillérré. Ezzel szemben a közönséges levelezőlapok ára csak 4 fillér lesz.

— **Gyászrovat.** A napokban hunyt el Maros Vársárhelyt özv. Lénárt Dánielné, szül. Kovács Róza ref. keresztyén felebarátnérk, életének 83-ik, özvegységének 42-ik évében. A megboldogult mintaképe volt a régi jóhirű, vallásos és buzgólkodó, életének utolsó pillanatáig munkás magyar uriasszonyoknak. Halálát leánya, Vajna Gáborné és családján, továbbá számos rokonságon kívül *Lénárt* József magyarói lelkészársunk és felesége gyászolja.

— **Keresztyén Népbarát** című s a „Magyar biblia és ev. iratterjesztő Társaság“-alap kezelőse által Karczagon kiadott és az 1906. évre szóló *Evangeliumi Naptárt* bizalommal ajánljuk olvasóinknak. Ara csak 40 fillér. Lelkészek, tanítók elszámolás kötelezettsége mellett tetemes árkedvezményben részesülnek.

— **Havasalji juhtejszövetkezet.** Papp Lajos ref. lelkész és Farkas József kezdesére juhtejszövetkezet van alakulóban Dextrászéplakon. A tejjgazdasági felügyelőség Idrányi Dezső állattenyésztő felügyelőt küldötte le. A juhtejszövetkezet az első az országban, még ez évben megalakul és munkához lát. Reméljük, hogy céljait sikerül megvalósítania áldására hiveinknek, s e községközelében lakó mindenrendű embertársunknak.

## Hirek az országból.

**Az ország** válságos helyzetében, mint előre is látható volt, még nem történt semmi döntő fordulat. Lukács László volt pénzügyminiszter, a ki a karácsonyi ünnepek előtt kezébe vette a kibontakozás munkáját, még mindig folytatja a válság megoldására irányuló tárgyalásait s e célból fölkereste előbb Kossuth Ferencet, majd Andrássy Gyula grófot, de a tanácskozások bizalmas formában folynak, a mig nem sikerül valamely alapot találni, a melyen a válság megoldása az ország egész közvéleményének megnyugtatósára sikerülhetne. Az utóbbi időben egy pár kísérlet megint történt az ujonnan kinevezett főispánok beiktatására. Selmezbányán Szabó Mihály, Trencsénmegyében Baross Gyula főispán tettek kísérletet installáló közgyűlés tartására. Debreczenben Kovács Gusztáv volt fővárosi állami adófelügyelőt, Hajdu vármegye és Debrecen város új főispánját, rettenetes módon összeverték.

**A kisbirtok terheinek könnyítése.** Tervey Imre miniszteri tanácsos, a kisbirtok jelzálogterheinek konvertálására kiküldött bizottság elnöke Marosszentkirályon megindította a hitelfelvétel bizottsági tárgyalásait. A tárgyalásokon a Kisbirtokosok Földhitelintézete Fuchs Béla titkár, az Országos Központi Hitelszövetkezet pedig Sztanchits Bélával, az ottani állandó megbizottjával képviseltette magát. Tervey Imre miniszteri tanácsos az egybegyűlt kisgazdákkal részletesen ismertette a konverzió jelentőségét, a jelentkezőkkel jegyzőkönyvet vett fel, amelyben úgy a birtok telekkönyvi és kataszteri állapota, mint értékebecslési adatai tisztáztattak. A telekkönyvek rendezetlensége miatt e munka elé jelentékeny nehézségek torlódtak s így a kölcsönfelvételek meglehetősen lassu tempóban folytak. Ennek dacára s jöllehet a kölcsönkérelmek átlag 400—1000 korona között váltakoznak, az első két napon körülbelül 35—40 000 korona konvertálandó kölcsön vétett fel, a melynek jelenlegi kamatlába 7—12 százalék között váltakozik. A bizottsági tárgyalások során felmerülő azokat a telekkönyvi nehézségeket, melyek ügyvéd közbenjövete nélkül elintézhetők, a bizottság vezetősége rövid uton fogja megszüntetni, illetőleg azok megszüntetése iránt illetékes hatóságokat saját hatáskörében fogja megkeresni, a mi a feleknek nagy könnyebbségére s az ügyek helyes megoldásának is előnyére fog szolgálni. Tervey miniszteri tanácsos három napos tárgyalás után a további vezetést Koós Mihály miniszteri titkárnak átadván, Bihar vármegyébe utazott. Eltávozása után folytatott tárgyalások is kedvező eredménnyel végződven, Maros Szt. Király község lakói — a kik között feles számmal vannak hiveink, — nyugodtabban nézhetnek a jövő elé. Ez az áldott mentő munka folyik tovább Koós Mihály miniszteri titkár, a székely kormánybiztosság kirendeltsége vezetőjének, a mi kedves atyánkfiának buzgó vezetése mellett. Közelebről Mező-Bándon kezdik meg a tárgyalásokat. Reméljük, hogy mindenütt maguk mellett fogják találni ref. lelkészeink s vezető világi férfaink segítő támogatását.

## Szerkesztői üzenetek.

V. F. Sz.-Udvarhely. Küldeményedet köszönettel vettük. Ügyes-bajos dolgaim miatt Budapestre kell utaznom s így köszönő levelemet csak pár nap mulva küldhetem. P. Á. Brassó, K. B. H.-Bodon. V. Gy. M.-Bánd jóindulatu támogatásokat köszönöm s szeretettel kérem veletek együtt a lap régi munkatársaiét. K. A. esperes. Buzgólkodásodat köszönöm. Megnyugtathatlak, hogy az erdélyi u. n. székely magyarság érdekében teljesített eddigi munkát is figyelemmel kísértém s ezután fokozottabb mértékben fogom. Kövess el minden lehető, hogy lelkészi s tanítói karunk álljon a mentő munkálatok élére. Itt van p. o a székely kormánybiztosság legújabb akciója, a kisbirtokosok adósságainak konverziója. Forduljátok bizalommal ide, a kormánybiztossági kirendeltség vezetőjéhez Koós Mihály atyánkfiához. Én-is szívesen rendelkezésre állok, ha valami közbejárás kell. Vajha mielőbb ott látnók vezető embereinket az első munkások között. T. Gy. lelkész. Szép imádsága a következő számban jön. Szíves üdvözlét. **Több lelkész** afiának. Szíves buzgólkodásukat köszönjük. Csak tovább előre. Közelebről magán levelet küldök.



# „VASÁR NAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

= AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. =

Szerkesztik: Tóthfalusi József ref. lelkész és Paál Gusztáv ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

## Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

## Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

**A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.**



Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

### az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legújabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjúsági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt 60 kr. volt az ára. — 500 firom fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itatós papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható czikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre. Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

**MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely. Főtér Bál-ház.**

## ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE ≡

MAROS-VÁSÁRHELY. SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorssajtóval, két amerikai gyorssajtóval, lyukasztó és több segédgéppel, valamint a legmodernebb új betűkkel jól felszerelt

### könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.